

Presskonferens på Svenska Läkaresällskapet 25 nov 2013

Vård till papperslösa flyktingar – vårdprofessionernas syn på begreppet vård som inte kan anstå

Ett tiotal journalister och sex representanter från de undertecknande organisationerna medverkade i presskonferensen om begreppet "vård som inte kan anstå", som arrangerades på Svenska Läkaresällskapet med anledning av det uttalande som 22 organisationer i Vårdsverige publicerade den 25 november.

Bakgrunden till begreppet "vård som inte kan anstå" är den nya lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd som trädde i kraft den 1 juli 2013. Lagen tillkom efter förhandlingar mellan Regeringen och Miljöpartiet. Efter kritik från vårdprofessionerna gav Socialdepartementet Socialstyrelsen i uppdrag att definiera begreppet "vård som inte kan anstå".

En hearing hölls i september då vårdens olika organisationer framförde sin gemensamma ståndpunkt, att begreppet inte går att definiera utifrån de etiska regler som gäller i svensk hälso- och sjukvård där människovärdesprincipen är överordnad och innebär att alla patienter ska behandlas lika.

- "Den nya lagen leder i praktiken till en ojämlig och godtycklig vård som varierar beroende på vem man som patient träffar inom vården", betonade Thomas Flodin, ordförande i Läkarförbundets Etik- och ansvarsråd.

- "I svensk sjukvård finns begreppen akut vård och planerad vård. Att arbeta utifrån det nya begreppet vård som inte kan anstå innebär att vi måste börja med att fråga efter patientens fyra sista siffror och det rimmar illa med de etiska principer vi som läkare och annan sjukvårdspersonal följer", tillade Ingemar Engström, ordförande i Svenska Läkaresällskapets Etikdelegation. "En sådan utveckling kan läkare och övrig personal i vården inte medverka till". "Det passar också väldigt dåligt in i Sveriges Kommuner och Landstings pågående projekt för en jämlik vård oberoende av ort, ålder, kön, etnicitet, sexuell läggning mm", fortsatte han.

- "Vi ser i dagens vård många exempel där papperslösa flyktingar väntar med att söka vård eller inte vågar söka vård", sa Anne Sjögren, Röda Korset och sjuksköterska för frivilligorganisationen Rosengrenska i Göteborg. "Patienter som gått med svåra trauma- och smärttillstånd men som på grund av att de haft smärtorna och problemen så länge inte längre räknas som akut sjuka och därför inte passar in under begreppet vård som inte kan anstå. Trots att de lägger all vaken tid på att hitta smärtlindring när en enkel operation är bästa lösningen".

- "Mottagningarna tolkar idag själva begreppet och det innebär att du blir helt godtyckligt behandlad som patient", fortsatte Anne Sjögren. "På en vårdcentral kan du få betala 50 000 kronor för en förlösning, på en annan blir du insläppt utan kostnad".

- "Situationen är ohållbar och vi hoppas att Regeringen funderar ett varv till på lagen och det här begreppet så det går att tillämpa enligt den praxis som råder inom svensk hälso- och sjukvård idag", avslutade Ingemar Engström och Thomas Flodin presskonferensen. /Agneta Davidsson Ohlson